

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20Csp/43/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121202407
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8121202407.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v právnej veci žalobcu E. L., Z.. XX.X.XXXX, B. Q. XXX, V. Š., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanej 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. 8228084087 zo dňa 12.7.2012 v Obchodných podmienkach v článku 7 Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 7.3 v znení:

„Platby od Dlžníka sa voči pohľadávke Banky započítajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí. Na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru.“ Je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. 9961721911 zo dňa 11.3.2021 v Obchodných podmienkach článku 5 splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 5.6 v znení:

„Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: 1. na poplatky podľa sadzobníka, 2. úrok z omeškania, 3. úrok z úveru, 4. splátka istiny úveru.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

IV. Žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi v konaní o určenie neprijateľných zmluvných podmienok trovy konania v rozsahu 100%.

V. Žalobca je povinný nahradiť žalovanej trovy konania v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 10.5.2018 voči žalovanej domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 2.696,41 eura a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Svoju žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril Zmluvu o úvere č. 8228084087, z 12.7.2012 (ďalej aj ako „Zmluva č. 1“). Predmetom zmluvy č. 1 bolo poskytnutie úveru vo výške 7 000,- eur, ktorý sa zaviazal žalovanej zaplatiť v 72 mesačných splátkach vo výške 162,93 eura, s konečnou splatnosťou úveru 20.7.2018. V zmluve č. 1 bola uvedená ročná úroková sadzba vo výške 15,9 %, RPMN vo výške 18,53

% a priemerná RPMN vo výške 12,55 %. Zmluva č. 1 neobsahuje náležitosti podľa 9 ods. 2/zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy a to druh spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. a/ ZoSÚ), dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ), ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov (§ 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ), výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ). V súvislosti s povinnosťou žalovanej uvádzať v zmluve č. 1 aj predpoklady, ktoré boli použité na výpočet RPMN, poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/7/2017, zo 6.4.2017, podľa ktorého: „K údaju o RPMN (ročnej percentuálnej miere nákladov) odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti a nevýhodnosti úveru. Pri údaji o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Odvolací súd preto zastáva názor, že týmito predpokladmi je uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrovej sadzby a prípadných poplatkov. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto správne konštatoval súd prvej inštancie, že už len z tohto jediného dôvodu je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov (porov. rozsudok KSPO sp.zn. 3Co 124/2016 z 3.11.2016). Je pritom nesporné, že v predmetnej zmluve spomínané predpoklady pre výpočet KHMN uvedené nie sú. Sú len pripomína, že tá istá povinná náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedená aj v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 a to v článku 10 ods. 2 písm. g/.“ Zmluva č. 1 neobsahuje správny údaj o výške RPMN, ktorý je v zmluve uvedený vo výške 18,53%. Hodnota RPMN sa vypočítava zo vzorca na výpočet RPMN. Správna výška RPMN podľa internetovej kalkulačky vychádza 20,54 %. V zmluve č. 1 je tiež uvedená nesprávne celková výška nákladov 4.161,62 eura. Celková výška nákladov predstavuje rozdiel medzi sumou, ktorú má spotrebiteľ na úver skutočne zaplatiť (výška mesačnej splátky x počet splátok), čo predstavuje v danom prípade sumu 11 730,96 eura (162,93 eura x 72) a výškou poskytnutého úveru (7 000,-- eur). Skutočná celková výška nákladov je preto správne 4 730,96 eura (11 730,96 eura - 7 000,-- eur = 4 730,96 eura). Podľa § 11 ods. 1 písm. a) ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1. Bezodôvodné obohatenie žaluje vo výške rozdielu medzi platbami, t.j. 9 696,41 eura a výškou úveru 7.000,- eur, teda 2.696,41 eura. Ďalej uviedol, že Zmluva č. 1 obsahuje aj neprijateľnú zmluvnú podmienku, v Obchodných podmienkach, v článku 7. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 7.3., v znení: „Platby od Dlžníka sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru.“ Predmetné zmluvné ustanovenie poskytuje žalovanej ako dodávateľovi úveru možnosť započítavať platby na iný účel, akým je splatenie istiny tohto úveru, a bez ohľadu na vôľu žalobcu. Toto ustanovenie zmluvy zakladá nevyvážený vzťah medzi žalobcom a žalovanou, pokiaľ ide o započítavanie platieb na predmetný úver, keďže umožňuje žalovanej postupovať v tomto smere nepredvídateľne a započítavanie platieb sa tak stáva netransparentné. Uvedená zmluvná podmienka spôsobuje, v rozpore s požiadavkou dobrej viery, zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa a je teda v rozpore s generálnou klauzulou (§ 53 ods. 1 OZ). Poukázal na rozsudok Krajského súdu Prešov, sp. zn. 6Co/39/2011, z 20.9.2011, podľa ktorého: „Uvedené ustanovenie zmluvy má za následok založenie nevyváženého vzťahu veriteľa a dlžníka v otázkach plnenia dlhu spotrebiteľa. Nevyváženosť iba podčiarkuje skutočnosť, že vzťah sa v otázke plnenia stáva pre spotrebiteľa netransparentným a konanie dodávateľa v niektorých prípadoch až nepredvídateľným. Spotrebiteľ má pritom oprávnený záujem na prednostnom splnení predpísaných splátok a vždy prioritne istiny. Tento, vždy prítomný záujem slabšej zmluvnej strany vyjadril zákonodarca s účinnosťou od 1.1.2008 aj vo vyššie uvádzanom § 566 ods. 2 OZ. Odvolací súd zastáva názor, že ak zmluvná podmienka vo svojej podstate na škodu spotrebiteľa na jednej strane spôsobuje nerešpektovanie vôle spotrebiteľa a jeho oprávnených záujmov a na strane druhej umožňuje dodávateľovi bezvýhradne presadiť jeho ekonomické záujmy v zmluvnom vzťahu, zakladá tým nielen nerovnováhu, ale aj hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ). Ak zmluva umožňuje ľubovôľu dodávateľa v tak závažnej otázke, akou je rozhodovanie o účele platby, a teda svojvoľné rozhodovanie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky, nerešpektujúc pritom určenie účelu

platby zo strany spotrebiteľa, je zmluva v tejto časti hrubo nevyvážená. Ustanovenie zmluvy vedúce k opísanému stavu je v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ nie je spotrebiteľom vyjednané, ale je v rámci kontraktácie nadiktované v režime tzv. štandardnej typovej (adhéznej) zmluvy, ide vtedy o neprijateľnú zmluvnú podmienku“.

2. Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 10.5.2018 (konanie sp. zn. 13Csp/89/2018) voči žalovanej domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 872,56 eura a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Svoju žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril Zmluvu o úvere č. 9961721911, z 11.3.2011 (ďalej aj ako „Zmluva č. 2). Predmetom zmluvy č. 2 bolo poskytnutie úveru vo výške 3.500,- eur, ktorý sa zaviazal žalovanej zaplatiť v 70 mesačných splátkach vo výške 85,- eur, s konečnou splatnosťou úveru 11.1.2017. V zmluve č. 2 bola uvedená ročná úroková sadzba vo výške 15,9 %, RPMN vo výške 18,53 % a priemerná RPMN vo výške 12,55 %. Zmluva č. 2 neobsahuje rovnaké náležitosti ako zmluva č. 1. Bezodôvodné obohatenie žaluje vo výške rozdielu medzi platbami, t.j. 4.372,56 eura a výškou úveru 3.500,- eur, teda 872,56 eura. Zmluva č. 2 obsahuje aj neprijateľnú zmluvnú podmienku, v Obchodných podmienkach, v článku 5. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 5.6., v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú, bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) úrok z omeškania (S) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru.“

3. Uznesením zo dňa 30.7.2018, sp. zn. 20Csp/89/2018 súd spojil na spoločné konanie konania vedené na okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20Csp/89/2018 a pod sp. zn. 13Csp/89/2018, ktoré sa budú viesť pod sp. zn. 20Csp/89/2018.

4. Žalovaná s podanými žalobami nesúhlasila. Vo svojich vyjadreniach vzniesla námietku premlčania. Ďalej uviedla, že druh spotrebiteľského úveru je nie len uvedený v každej zmluve o úvere, ale prípadná absencia uvedenej náležitosti nespôsobuje bezúčnosť úveru. Zmluva č. 1 je zmluvou lepšia splátka, pričom charakter danej zmluvy upravuje ust. bodu 3.2 Zmluvy č. 1, kde je jasne uvedené, že úver je poskytovaný za účelom splatenia predchádzajúceho záväzku dlžníka. Pritom Zmluva č. 2 je zmluvou dostupná pôžička, ktorej predmetom je podľa bodu 3.1 Zmluvy č. 2 poskytnutie peňažných prostriedkov dlžníkovi bankou a ich následné vrátenie za podmienok upravených v danej zmluve. Obe zmluvy obsahujú údaj o počte mesiacov splácania úveru ako aj o termíne konečnej splatnosti úveru (72 mesiacov, 20.07.2018 resp. 70 mesiacov, 11.01.2017). Žalobca ako priemerný spotrebiteľ poznal tak dobu trvania Zmlúv ako aj lehotu, kedy musí zrealizovať poslednú splátku úveru. Pokiaľ ide o celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť uviedla, že spotrebiteľ nebol spochybnený v možnosti posúdiť rozsah svojho záväzku, nakoľko poznal údaje o výške úveru a celkovej výške nákladov, vedel, koľko bude nakoniec musieť zaplatiť a prijatím úveru s takýmito podmienkami súhlasil. To, že tvrdí, že bude musieť zaplatiť inú sumu, však nevychádza zo žiadneho konkrétneho prepočtu, ktorý by reagoval na zákonnú dikciu pojmu celková čiastka úveru. Poukázala na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ č. C - 42/15, Home Credit Slovakia., v ktorom uviedol, že: „v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti podľa čl. 10 ods. 2 Smernice, sankcia v podobe toho, že zmluva sa považuje za zmluvu bez úrokov a poplatkov je primeraná len v prípade, ak ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku“. Vzniknutý rozdiel, ktorý spotrebiteľ napáda, je spôsobený interným systémom žalovanej, ktorý zaokrúhľoval splátky na celé eurá smerom nahor, z toho dôvodu výška poslednej splátky bola nižšia, ako ostatné splátky. Predmetná skutočnosť je dlžníkovi s dostatočným predstihom žalovanou oznamovaná. Okrem toho žalobca automaticky započítal poistenie do celkovej čiastky spojenej s úverom, a to pri Zmluve o úvere č. 8228084087. Uvedený postup však nie je správny, pretože poistenie úveru nepatrí do nákladov spojených s úverom. Ďalej žalovaná nesúhlasila namietanou nesprávnosť RPMN úveru, keďže žalobca do RPMN započítal aj poistenie úveru, čo nie je správnym postupom. Taktiež poukázala na nepresnosť výpočtových kalkulačiek dostupných na internete, ktoré nezodpovedajú právnej úprave času uzatvorenia Zmlúv. Pokiaľ ide o rozdelenie splátky úveru na istinu, úroky a poplatky poukázala na eurokonformný výklad zákona, v zmysle predmetného ktorého zmluva o úvere nemusela obsahovať rozdelenie splátky úveru na istinu, úroky a poplatky. Otázkou možnosti sankcionovať úver bezúčnosťou a bezpoplatkovosťou z titulu absencie rozdelenia splátky na istinu, úroky a poplatky už skúmal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý pritom v Uznesení zo dňa 22.02.2018, sp.zn. 3Cdo 146/2017 uviedol nasledovné: „Vychádzajúc z účelu Smernice, právnych záverov vyjadrených v Rozsudku, účelu § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. a čiastkových právnych záverov vyjadrených vyššie dovolací súd uzatvára, že predmetné ustanovenie je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie

toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ predmetné ustanovenie zákona č. 129/2010 Z.z. hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t.j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahrnuje istinu, úroky a iné poplatky. Vyššie uvedené interpretačné prístupy a právne závery najvyššieho súdu sa vzťahujú na právny stav v čase, ktorý bol rozhodujúci pre posúdenie správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia. Treba však uviesť, že zákonom z 12. októbra 2017 č. 279/2017 Z.z., ktorým sa mení a doplna zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a doplňajú niektoré zákony, došlo k zmene (mediiným) ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. v tom zmysle, že sa v ňom s účinnosťou od 1. mája 2018 slová „a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ nahrádzajú slovami „frekvenciu splátok a“. V dôvodovej správe k tomuto zákonu sa uvádza, že vypustenie náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo nevyhnuté so zreteľom na závery vyjadrené v Rozsudku. Od uvedeného dňa sa teda legislatívne pregnantnejším vyjadrením odstráni možnosť rôzneho výkladu predmetného ustanovenia, ktorú bolo - podľa názoru vec prejednávajúceho senátu najvyššieho súdu - možné (a potrebné) preklenúť už podľa doterajšej právnej úpravy jeho eurokonformným výkladom“

5. Rozsudkom zo dňa 12. novembra 2018, sp. zn. 20Csp/89/2018, súd zaviazal žalovanú vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 3568,97 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3568,97 eura od 10.8.2018 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. 8228084087 zo dňa 12.7.2012 v Obchodných podmienkach článku 7 Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 7.3. v znení: „Platby od Dlžníka sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (výrok II.). Súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. 9961721911 zo dňa 11.3.2011 v Obchodných podmienkach článku 5 Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 5.6. v znení: „Platby od Klienta sa voči Pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: 1. na poplatky podľa sadzobníka, 2. Úrok zo omeškania, 3. Úrok z úveru, 4. Splátka istiny úveru“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (výrok III.).

6. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. V odvolaní uviedla, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a vec nesprávne právne posúdil. Súd prvej inštancie vo svojom konštatovaní, že nároky žalobcu nie sú premlčané vychádzal z predpokladu, že Žalovaná ako banka má poznať právne predpisy a neuvedenie náležitostí je možné hodnotiť ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Na potvrdenie takéhoto názoru súd prvej inštancie nezisťoval skutkový stav, neskúmal existenciu úmyslu žalovanej bezdôvodne sa obohatiť práve z tejto konkrétnej Zmluvy o úvere a jeho záver je založený na hypotetickej domnienke. Výkladom názoru súdu tak úmyselným obohacovaním je aj nevedomosť, omyl, technické parametre výpočtov interných systémov a podobne, z ktorých však vyplýva jediný zámer, že žalovaná nekonala v úmysle sa bezdôvodne obohatiť ale v domnení, že koná v súlade s právom a v dobrej viere. V žiadnom prípade nemožno jej konanie vyhodnotiť ako úmyselné obohacovanie sa. Odvolateľka ďalej uviedla, že žalobca úver predčasne splatil, a to konkrétne dňa 13.07.2012. Žalobca podal žalobu na Okresný súd dňa 10.05.2018, t.j. takmer 6 rokov po splatení úveru. Skutočnosť, že k splateniu úveru došlo v uvedenom dátume potvrdzuje aj Výpis z účtu predložený žalobcom ako dôkaz k žalobe, konkrétne na jeho poslednej strane. Subjektívna premlčacia doba tak uplynula dňa 13.07.2014 a objektívna premlčacia doba dňa 13.07.2015. Podobne ako pri predchádzajúcej Zmluve o úvere, aj pri Zmluve o úvere č. 8228084087 došlo zo strany žalobcu k úplnému splateniu úveru, a to dňa 01.04.2015. Po tomto dátume nerealizoval žalobca žiadne ďalšie úhrady. Žalobca žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia súdu doručil 10.05.2018. Vzhľadom na skutočnosť, odvolávajúc sa na argumentáciu uvedenú vyššie, že objektívna premlčacia lehota uplynula 01.04.2018 a subjektívna 01.04.2017 žalobca (správne žalovaná) namieta premlčanie nároku a žalobu aj v tejto časti považuje za nedôvodnú. Podľa odvolateľky sa rozsudok prvoinštančného súdu javí ako jednostranne zameraný a nespravodlivý, priam účelový odporujúci ustálenej súdnej praxi iných súdov Slovenskej republiky. Vyhlásenie predložené žalobcom o tom, až kedy nadobudol vedomosť o obohatení, je zjavne účelové a nepravdivé. Subjektívna vedomosť žalobcu vyplýva zo skutočnosti, kedy sa on dozvedel o okolnostiach, ktoré by mohli mať za následok obohatenie žalovanej. Výklad, aký žalobca udáva, by spôsobil

značnú svojvôľu v uplatňovaní práva na súdoch, keďže spotrebiteľ by tak mohol podať žalobu na súd takmer kedykoľvek a stačilo by mu povedať, že on o bezdôvodnom obohatení nevedel a právo by tak automaticky stálo na jeho strane. Takáto svojvôľa umožňujúca zneužitie práva vo svoj prospech však hrubo narúša rovnováhu zmluvných strán. Ustálená súdna prax súdov Slovenskej republiky je zjavne odlišná od názoru Okresného súdu Prešov. Žalovaná sa však domnieva, že sila rozhodnutí Krajských súdov Slovenskej republiky v snahe o právnu istotu na celom území Slovenskej republiky, a nie odlišný výklad zákona podľa toho, ktorého kraja a jeho sociálnej situácie, je pre vyriešenie daného súdneho konania smerodajná. Podľa názoru súdu prvej inštancie, zmluvy neobsahujú údaj o celkovej čiastke úveru a preto je potrebné ich považovať za bezúročné a bez poplatkov. Rovnako súd prvej inštancie konštatoval, že zmluvy o úvere neobsahujú predpoklady výpočtu RPMN bez bližšej špecifikácie. Z rozsudku súdu nevyplýva spôsob, akým sa súd zaoberal započítaním poistenia úveru do celkovej čiastky úveru, hoci žalovaná vo svojich vyjadreniach apelovala na tú skutočnosť, že poistenie úveru nemá byť započítané do celkových nákladov spojených s úverom, a teda ani do celkovej čiastky úveru. Napriek tomu ho súd prvej inštancie započítaval do celkovej čiastky úveru bez akéhokoľvek odôvodnenia. Súd prvej inštancie sa nezaoberal ani tým, že výška poslednej splátky úveru je nižšia, ako výška predchádzajúcich, čo je spôsobené interným výpočtovým systémom, ktorý žiaľ neumožňuje výpočet splátok na desatinné čísla, jednotlivé splátky zaokrúhľuje na celé eurá smerom nahor, čo spôsobuje, že výška posledných splátok je nižšia. Prvoinštančný súd sa nezaoberal ani obsahom celkovej čiastky úveru, resp. celkových nákladov spojených s úverom. Dikcia zákona nehovorí o tom, že celkovou čiastkou, ktorú má spotrebiteľ uhradiť je násobok počtu splátok s ich výškou, ale podľa ust. § 2 písm. h) zákona č. 129/2010 Z. z. celkovou čiastkou sa rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Spotrebiteľ nebol spochybnený v možnosti posúdiť rozsah svojho záväzku, nakoľko poznal údaje o výške úveru a celkovej výške nákladov, vedel, koľko bude nakoniec musieť zaplatiť a prijatím úveru s takýmito podmienkami súhlasil. To, že tvrdí, že bude musieť zaplatiť inú sumu, však nevychádza zo žiadneho konkrétneho prepočtu, ktorý by reagoval na zákonnú dikciu pojmu celková čiastka úveru. Rovnako súd prvej inštancie konštatoval, že zmluvy o úvere neobsahujú predpoklady výpočtu RPMN bez bližšej špecifikácie. Súd však bližšie neuviedol, aký konkrétny predpoklad výpočtu podľa neho absentuje, čím rozsudok nesie znaky nepreskúmateľnosti. Všetky predpoklady výpočtu sú uvedené priamo v zmluve o úvere, ako výška úveru, počet splátok, výška úroku a podobne. V rozsudku súdu prvej inštancie tiež absentuje, ktorý údaj potrebný pre výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov žalobca (správne žalovaná) v zmluve neuviedol, dôsledkom čoho je nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie. Pokiaľ ide o neprijateľné zmluvné podmienky, v danom súdnom konaní neexistuje žiaden naliehavý právny záujem na určení neprijateľnej podmienky pre ukončený zmluvný vzťah a splatený úver, obzvlášť, pokiaľ je riešená situácia určením bezúročnosti úveru. Ak je možné podať iný druh žaloby, najmä žalobu na zaplatenie, nie je daný žiaden naliehavý právny záujem na určovaní platnosti či neplatnosti zmluvného ustanovenia. Sám súd prvej inštancie konštatoval, že predmetné určenie pôsobí len inter partes. Žaloba o vydanie obohatenie je úplným riešením spornosti strán sporu, preto aj v zmysle ustálenej súdnej praxe vyšších súdnych autorít možno skonštatovať, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, ak po vyslovení bezúročnosti úveru rozhodoval o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktoré v čase rozhodovania súdu už neboli de facto platné ani účinné. Žalovaná preukázala, že zmluva o úvere neobsahuje veľký počet neprijateľných podmienok, pre ktoré by ju ako celok bolo možné označiť za neplatnú. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na nové prejednanie, alebo aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne a zaviazá žalobcu na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 30.05.2019, č.k. 19Co/23/2019 - 122 rozsudok potvrdil.

8. Na dovolanie žalovanej Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 21.10.2020, sp. zn. 4Cdo 219/2019, zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.05.2019, sp. zn. 19Co/23/2019. V zrušujúcom uznesení Najvyšší súd SR uviedol, že v dovolaní napadnutom rozsudku odvolacieho súdu bola nesprávne právne posúdená otázka týkajúca sa aplikácie desaťročnej premlčacej lehoty v dôsledku úmyselného bezdôvodného obohatenia dovolateľky ako nebankového subjektu poskytujúceho úvery na úkor spotrebiteľa. S poukazom na judikát R/71/2018, týkajúci sa pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu uviedol, že otázkou aplikácie desaťročnej premlčacej lehoty v dôsledku úmyselného bezdôvodného obohatenia sa už zaoberal Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/283/2017. V uvedenom rozhodnutí Najvyšší súd SR vyslovil záver, ktorý možno aplikovať nielen na nebankové, ale

aj na bankové subjekty v oblasti poskytovania úverov, že samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení týchto subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel tohto subjektu (veriteľa). Preto je v jednotlivých prípadoch nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať 3-ročnú alebo 10-ročnú premlčaciu lehotu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota. V prípade, ak takýto subjekt (veriteľ) koná nekorektne a neuvedie do úverovej zmluvy všetky zákonom predpísané údaje, je toto jeho konanie zo zákona sankcionované tým, že zmluva sa stáva bezúročnou a bezpoplatkovou. Čo v podstate znamená, že spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi len samotnú istinu úveru (pôžičky). Táto skutočnosť má preto za následok automatickú neplatnosť tých častí zmluvy, ktoré sa týkajú práve odplaty a úrokov za poskytnutý úver. Je preto dôležité správne posúdiť, či je zmluva platná s výnimkou častí o úrokoch a odplate, alebo má ešte také (iné) vady, že je ako celok neudržateľná, a preto v celosti neplatná. Uvedené má tiež dopad na posúdenie, z akého dôvodu bezdôvodné obohatenie vzniklo, čo následne determinuje tak okamih bezdôvodného obohatenia (kedy k obohateniu došlo), ako aj začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie nároku z bezdôvodného obohatenia.

9. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 11.02.2021, sp. zn. 19CoCsp/51/2020 zrušil rozsudok prvoinštančného súdu. Odvolací súd uviedol, že v danom prípade súd prvej inštancie dôsledne neskúmal vôľu a vedomostnú zložku zavinenia v zmysle analógie podľa trestného práva hmotného pri posúdení formy zavinenia s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, pri ktorom malo dôjsť k získaniu neoprávneného majetkového prospechu. Rovnako nebolo riadne vyhodnotené a zistené súdom prvej inštancie, kedy konkrétne k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase nebol vyhodnotený a preukázaný úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie pre potrebu posúdenia aplikovať trojročnú alebo desaťročnú premlčaciu lehotu. Predovšetkým nebolo súdom prvej inštancie náležite posúdené, ku ktorému okamihu k obohateniu došlo a v tom čase riadnemu skúmaniu zavinenia veriteľa. Nevyhnutnosťou je preukázať, že práve v čase, kedy došlo k obohateniu, mala žalovaná úmysel získať majetkový prospech na úkor žalobcu. Preukázaná musí byť tak vedomostná aj vôľová zložka úmyslu a v prípade nepreukázania je nutné aplikovať trojročnú objektívnu lehotu. Nevyhnutným je správne posúdiť, či zmluva uzavretá medzi stranami sporu je platná s výnimkou určitých jej častí alebo je neudržateľná ako celok, a preto neplatná ako celok. Toto je významné tiež z hľadiska posúdenia dôvodu vzniku prípadného bezdôvodného obohatenia a následne aj začiatku plynutia objektívnej premlčacej lehoty.

10. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a listinnými dôkazmi a to Zmluvou o úvere, lepšia splátka na č.l. 7, Obchodnými podmienkami pre úver - lepšia splátka na č.l. 8, Výpočtom RPMN pre spotrebiteľský úver na č.l. 9, Výpisom z účtu na č.l. 10-11, Vyjadrením žalovanej na č.l. 24-29, sadzovníkom poplatkov na č.l. 30-53, Obchodnými podmienkami pre úver - lepšia splátka na č.l. 54-57, Obchodnými podmienkami pre úver - dostupná pôžička na č.l. 58-61, Zmluvou o úvere na č.l. 72, Výpisom z účtu na č.l. 73-74, Prehlásením zo dňa 11.4.2018 a zistil tento skutkový stav:

11. Žalobca uzatvoril so žalovanou dňa 12.7.2012 zmluvu o úvere č. 8228084087, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v celkovej výške 7.000,- eur. Úver sa žalobca zaviazal splácať v 72 mesačných splátkach vo výške 161,27 eura, dátum prvej splátky bol 20.8.2012. Ročná úroková sadzba bola vo výške 15,90 % ročne, RPMN 18,53% a celková výška nákladov 4161,62 eura.

12. Podľa výpisu z účtu žalobca poukázal žalovanej na zmluvu č. 1 úhrady v celkovej výške 9.696,41 eura.

13. V zmysle článku 7 Obchodných podmienkach zmluvy č. 1 - Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 7.3. „Platby od Dlžníka sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru“

14. Žalobca uzatvoril so žalovanou dňa 11.3.2011 zmluvu o úvere č. 9961721911, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v celkovej výške 3.500,- eur. Úver sa žalobca zaviazal splácať v 70 mesačných splátkach vo výške 85,- eura, dátum prvej splátky bol 11.4.2011. Ročná úroková sadzba bola vo výške 19,50 % ročne, RPMN 21,24% a celková výška nákladov 2.342,59 eura.

15. Podľa výpisu z účtu žalobca poukázal žalovanej na zmluvu č. 2 úhrady v celkovej výške 4.372,56 eura.

16. V zmysle článku 5 Obchodných podmienkach - Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 5.6.: „Platby od Klienta sa voči Pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: 1. na poplatky podľa sadzobníka, 2. Úrok zo omeškania, 3. Úrok z úveru, 4. Splátka istiny úveru“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

17. Z prehlásení združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vyplýva, že na združenie sa obrátil žalobca so žiadosťou, že potrebuje poradiť s úvermi, ktorý mu poskytla Poštová banka, a.s.. Informovali ho, že je potrebné zabezpečiť zmluvy a doklady o platbách na úvery. Po zabezpečení predmetných listín ho v mesiaci august 2017, po posúdení zmlúv informovali, že podľa ich názoru sú zmluvy bezúročne a bez poplatkov a taktiež obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky. Informovali ho, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane veriteľa a že má právo sa súdnou cestou domáhať vydania bezdôvodného obohatenia.

18. Žalobca pri svojom výsluchu uviedol, že zmluvy podpísal. Od združenia sa dozvedel, že má nárok na úrok. Od podpisu zmlúv uplynula už dlhšia doba.

19. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

20. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv (ďalej len „ZoSÚ“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

21. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov

22. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak
a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

23. Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 53 ods. 5 a 9 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

25. Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

26. Podľa § 298 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

27. Podľa § 298 ods.2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

28. Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

29. Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

30. Podľa § 456 OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

31. Podľa § 100 ods.1, 2, 3 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka. Nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

32. Podľa § 107 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

33. Podľa § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby

sa porušíteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušíteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušíteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

34. Uzavretú zmluvu č.1 a č. 2 súd považoval za zmluvy spotrebiteľské, keďže žalovaná ako právnická osoba poskytla v rámci svojho podnikania úver žalobcovi ako fyzickej osobe, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z formy a obsahu zmlúv, je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárové“ zmluvy, ktorých predtlač formulára mala žalovaná už pripravené a dopisovala do nich iba konkrétne údaje týkajúce sa žalobcu, ktorý obsah zmlúv žiadnym podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť, ani neovplyvnil. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ zmluva obsahuje takéto neprijateľné podmienky, tak tieto sú neplatné.

35. Žalobca sa podanými žalobami domáhal voči žalovanej vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok.

36. Žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania bezdôvodného obohatenia. Žalovaná v priebehu konania vzniesla námietku premlčania, a preto sa súd v prvom rade zaoberal vznesenou námietkou premlčania. Občiansky zákonník rozlišuje všeobecnú premlčaciu dobu a osobitné premlčacie doby. Všeobecná premlčacia doba má subsidiárny charakter a použije sa tam, kde pre konkrétne právo nie je Občianskym zákonníkom alebo iným predpisom ustanovená osobitná premlčacia doba. V prejednávanej veci ide o premlčanie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, preto je potrebné na premlčanie aplikovať ust. § 107 OZ. Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna. Subjektívna dvojiročná premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie.

37. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie náležite zistiť a vyhodnotiť existenciu, resp. neexistenciu podmienok pre prípadnú aplikáciu desaťročnej premlčacej doby. Úlohou žalobcu bude preukázať všetky zákonné podmienky pre aplikáciu desaťročnej premlčacej doby. Ak sa v konaní nepreukážu zákonné podmienky na vyhodnotenie premlčania nároku v danej veci v desaťročnej lehote, prvoinštančný súd bude vychádzať z trojiročnej premlčacej doby pri rozhodovaní vo veci.

38. Súd preto v zmysle pokynu odvolacieho súdu sa zaoberal aplikáciou 10 ročnej premlčacej doby. V 10-ročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel, či už priamy alebo nepriamy, musí vždy priamo smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačí teda, kedy žalovaná získala bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechala. Ak nie sú splnené podmienky na 10-ročnú premlčaciu dobu, platí trojiročná objektívna premlčacia doba, a to aj v prípade, keď príjemca plnenia získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil, nakoľko zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou. Občiansky zákonník napriek tomu, že vymedzuje vo svojich ustanoveniach úmyselné bezdôvodné obohatenie, podstatu úmyselného konania nevymedzuje, preto sa pri skúmaní úmyslu konajúcej osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v trestnom práve. Zavinenie podľa § 15 Trestného zákona je vybudované na dvoch zložkách - vedomostnej a vôľovej. Podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy alebo nepriamy. O priamy úmysel pri bezdôvodnom obohatení podľa Občianskeho zákonníka ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne, že ho získať chcel (prítomnosť vedomostnej i vôľovej zložky). O nepriamy úmysel ide, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad, že sa tak stane, bol s týmto následkom uzrozumený.

39. Pre možnosť súdu konštatovať vedomostnú zložku úmyslu žalovanej bezdôvodne sa obohacovať je nutné v každom jednotlivom konkrétnom prípade s poukazom na okolnosti uzavretia konkrétnej úverovej zmluvy s konkrétnymi zmluvnými stranami preukázať, že žalovaná, ako úverový veriteľ, v čase uzavretia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy, skutočne chcela získať vedome a úmyselne bezdôvodné obohatenie, alebo aspoň bola uzrozumená s tým, že sa bezdôvodne obohacuje na úkor žalobcu. V prejednávanom prípade žalobca nepreukázal, že by už v čase uzavretia úverovej zmluvy existoval úmysel žalovanej, a že by tento smeroval k bezdôvodnému obohacovaniu sa na jeho úkor. Rovnako nebol preukázaný úmysel žalovanej sa bezdôvodne obohatiť v čase prijatia platieb. Žalobca ani po zrušení rozsudku nenavrhol a ani nepredložil žiaden dôkaz preukazujúci úmysel žalovanej bezdôvodne sa obohatiť. Ak teda nebolo v konaní zo strany žalobcu bez akýchkoľvek pochyb preukázané úmyselné konanie žalovanej pri získavaní bezdôvodného obohatenia, súd v konaní aplikoval 3 ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Keďže podľa výpisu z účtu k poslednej úhrade došlo dňa 13.07.2012, resp. 01.04.2015, nasledujúci deň začala plynúť 3 ročná objektívna premlčacia doba a uplynula dňa 14.7.2015, resp. 02.04.2018. Žaloba bola podaná na súd dňa 10.05.2018, t.j. po uplynutí 3 ročnej objektívnej premlčacej doby. Súd preto žalobu v časti vydania bezdôvodného obohatenia zamietol.

40. Ak žalobca poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ, vo veci C-485/19, PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., z 2.4.2021 tak k tomu súd uvádza, že Súdny dvor EÚ vykladá jedine a výlučne právo Európskej únie a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho. Náš právny poriadok pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia jednoznačne určuje, kedy začína plynúť premlčacia doba a to najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Tento moment nastal, keď žalobca prvýkrát preplatil istinu úveru a nie až rozhodnutím súdu. Súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 695/2017, ktorý uviedol: „Z uvedeného vyplýva, že vnútroštátny súd je povinný zdržať sa takého výkladu vnútroštátnych ustanovení prijatých na vykonanie príslušnej smernice, ktorý by bol v rozpore s autonómnym právnym poriadkom, naopak, má usilovať o taký výklad vnútroštátneho práva, ktorý nevedie k výsledku, ktorý je v rozpore s cieľom predpokladaným smernicou. Požiadavka eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva prijatého pre účely transpozície smernice tak predstavuje nástroj, ktorý je spôsobilý posunúť významový obsah právnej normy vnútroštátneho práva do inej roviny, a to aj bez jeho vonkajšej textuálnej zmeny, pričom pozitívnou externalitou tohto prístupu je zabezpečenie koherencie medzi vnútroštátnou a úniou právnou úpravou. Označená povinnosť vyplývajúca z judikatúry Súdneho dvora interpretovať vnútroštátne právo v najvyššej možnej miere v zmysle znenia a cieľov príslušnej smernice nemá absolútnu prednosť. Limitom tejto povinnosti je zákaz takého výkladu a aplikácie vnútroštátneho práva vo svetle úniového práva, ktorý by bol contra legem. Nie je povinnosťou vnútroštátneho súdu vyplývajúcou z úniového práva aplikovať úniové právo proti zmyslu vnútroštátneho práva (contra legem), pretože inak by priznal smernici priamy účinok, na druhej strane je potrebné uviesť, že ak bude mať vnútroštátny súd k dispozícii dva rovnocenné výklady, z ktorých jeden bude súladný so zmyslom a účelom smernice a druhý nie, bude jeho povinnosťou dať prednosť tomu výkladu, ktorý je konformný so zmyslom a účelom smernice.“ Ak by súd akceptoval výklad, ktorý prezentoval žalobca, t.j. k začiatku plynutia premlčacej doby by dochádzalo až určením, že úver je bezúročný a bez poplatkov, takýto výklad by bol proti zmyslu vnútroštátneho práva, keďže v podstate nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia zo spotrebiteľskej zmluvy by sa nikdy nepremiľčal. Takýto stav by rozhodne neprispieval k právnej istote. Súd má za to, že predmetný rozsudok Súdneho dvora môže byť iba podnetom pre zákonodarcu na zmenu právnej úpravy, avšak súd z neho nemôže vykladať iný začiatok plynutia premlčacej doby ako je vo vnútroštátny právnej úprave.

41. Odvolací súd napriek tomu, že uložil súdu prvej inštancie povinnosť zaoberať sa aplikáciou 10 ročnej premlčacej doby, zrušil rozsudok aj v časti určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. Súd preto opätovne preskúmal aj tieto zmluvné podmienky, pričom dospel k rovnakému záveru ako v pôvodnom rozsudku.

42. Pokiaľ ide o určenie neprijateľných zmluvných podmienok tak súd sa v prvom rade zaoberal naliehavým právnym záujmom na určení neprijateľných zmluvných podmienok a vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, je potrebné konštatovať, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na ich určení, a to bez toho, aby žalobca musel tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože

tento vyplýva priamo z vyššie uvedených zákonných ustanovení, najmä z citovaného § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.12.2013, sp. zn. 1Co/237/2013). Súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.10.2017, sp. zn. 18Co/120/2017, ktorý pripustil, že spotrebiteľ sa má možnosť domáhať určenia neprijateľnej podmienky. Taktiež podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR z 23. januára 2017, sp. zn. 6 Ndc 20/2016 právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes. A nakoniec podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná.

43. Súd následne skúmal, či napadnuté zmluvné podmienky sú neprijateľné. Súdny dvor v bode 68 rozsudku C-415/11 uviedol: „Ako uviedla generálna advokátka v bode 71 svojich návrhov, pri otázke, či podmienka spôsobuje „značnú nerovnováhu“ v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy na škodu spotrebiteľa, treba predovšetkým zohľadniť právne predpisy uplatňované vo vnútroštátnom práve v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami v tomto zmysle. Na základe takejto porovnávacej analýzy môže vnútroštátny súd posúdiť, či a prípadne do akej miery je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. Okrem toho sa zdá, že na tieto účely je relevantné preskúmať právne postavenie uvedeného spotrebiteľa z hľadiska prostriedkov, ktoré má podľa vnútroštátnej právnej úpravy k dispozícii na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok. Pokiaľ ide o otázku, za akých okolností dôjde k takejto nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery“, treba konštatovať vzhľadom na šesnásť odôvodnenie a ako v podstate uviedla aj generálna advokátka v bode 74 svojich návrhov, že, vnútroštátny súd má na tento účel preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorí zaobchádzajú so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s takouto podmienkou po individuálnom dojednaní.“ Podľa § 566 ods. OZ, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Naproti tomu napadnuté zmluvné ustanovenia poskytujú žalovanej ako dodávateľovi úveru možnosť započítavať platby na iný účel, akým je splatenie istiny tohto úveru, a bez to ohľadu na vôľu žalobcu. Je teda nepochybné, že toto ustanovenie zmluvy č. 1 a zmluvy č. 2 zakladá nevyvážený vzťah medzi žalobcom a žalovanou a dochádza k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa. Navyše žalovaná sa k napadnutým zmluvným podmienkam vôbec nevyjadřila.

44. Súd preto zmluvnú podmienku uvedenú v zmluve č. 1 v Obchodných podmienkach článku 7 Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 7.3. v znení: „Platby od Dlžníka sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru“ a zmluvnú podmienku uvedenú v Zmluve č. 2 v Obchodných podmienkach článku 5 Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 5.6. v znení: „Platby od Klienta sa voči Pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: 1. na poplatky podľa sadzobníka, 2. Úrok zo omeškania, 3. Úrok z úveru, 4. Splátka istiny úveru“ vyhlásil za neprijateľné zmluvne podmienky.

45. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca bol úspešný v konaní o určenie neprijateľných zmluvných podmienok celom rozsahu, a preto súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v konaní o určenie neprijateľných zmluvných podmienok v rozsahu 100%. Žalovaná bola úspešná v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia v celom rozsahu, a preto súd priznal žalovanej trovy konania v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania bude po právoplatnosti rozhodnutia rozhodnuté samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné

náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).